

Ratusz (siedziba Muzeum Podlaskiego)

Współrzędne: Szerokość - 53.13237, Długość - 23.15889

Białystok w XVIII wieku był miastem prywatnym, a "ratusze" w takich przypadkach często miały przeznaczenie handlowe, rzadko mieszczącej siedzibę władz miejskich. Podobnie było również z tym obiektem. J.Glinka datuje powstanie ratusza w Białymstoku na połowę XVIII wieku, jako autora wymieniając Henryka Klema. Sam Klem w swojej (zachowanej) korespondencji z J.K.Branickim co prawda nie wspomina o tej budowie, ale przyjęło się to właśnie Jemu przypisywać autorstwo obiektu. Wiemy natomiast na pewno, że ratusz istniał już 1745 r, gdyż zostaje właśnie wtedy, po raz pierwszy, wymieniony w oficjalnych dokumentach. Z 22 sierpnia 1745 r pochodzą najwcześniejsze nadania 10 kramów. W latach późniejszych następuje jego rozbudowa. W październiku 1755 r Józef Wojnarowski odnotował: "Żydów białostockich zebrało się ze 20, którzy swoim kosztem kramy stawiać będą". Dalsze udokumentowane prace prowadzone były w roku 1761, kiedy to ukończono wieżę. Ostatecznie powstała budowla, na którą składały się korpus główny, cztery pawilony narożne oraz przybudowane do nich cztery przybudówki (połączone z częścią główną arkadami) liczące po 5 kramów. Wszystko budowane murem pruskim i kryte dachówką. Łącznie cały zespół liczył na początku 46, kramów. Prawie wszystkie, oprócz 2 należały do Żydów. Korpus główny pomieścił ponadto izbę sądową i areszt. Za ratuszem, na targowisku znajdowała się szopa drewniana, wsparta na 4 arkadach, gdzie mieściły się, wg zarządzenia Branickiego, kłoda wzorcowa do mierzenia sprzedawanych towarów oraz garnce, kwatunki i inne miary objętości odczechowane przez ówczesny Urząd Miejski. Na początku XIX wieku następuje dalsza rozbudowa obiektu i częściowa likwidacja dziedzińców. W roku 1868 na ratuszowej wieży zamontowany zostaje zegar, a następnie pojawia się metalowa galerijka, służąca Białostockiej Straży Ogniowej. W okresie międzywojennym całość jest już mocno zniszczona i zeszpecona licznymi rozbudowami i przybudówkami. W roku 1923 powstaje pomysł wywłaszczenia właścicieli kramów i przeprowadzenie gruntownego remontu, przywracając tym samym dawny charakter. Niestety nie doczekał się on realizacji. Druga wojna światowa i okupacja sowiecka, doprowadza do rozebrania ratusza i przygotowania placu pod pomnik Józefa Stalina. Te plany zostają przerwane w 1941 r przez wojska hitlerowskie, a wraz z nimi dochodzi do zrównania z ziemią większej części białostockiej "starówki".

W roku 1953 dzięki staraniom Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, podjęta zostaje decyzja o odbudowie budynku i przeznaczeniu go na siedzibę muzeum. Odbudowany obiekt został w całości podpiwniczony, a dawne wejścia do kramów zastąpiono oknami.

Unikalne archiwalne zdjęcia ratusza oraz innych obiektów Białegostoku prezentujemy na stronie [Archiwalne Podlasie /KLIKNIJ/](http://ArchiwalnePodlasie/CLIKNIJ/)

Ratusz (siedziba Muzeum Podlaskiego)

[Godziny otwarcia muzeum i ceny biletów /KLIKNIJ/](#)